

El Pontífex i la seva guàrdia pretoriana

- El Papa ha retrocedit fins al concili de Trento

JUAN JOSÉ TAMAYO, teòleg

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 18.04.10

Molt poca gent pensava fa cinc anys que el cardenal Ratzinger seria elegit successor de Joan Pau II. Ni tan sols es creia que desitgés convertir-se en el nou Papa, entre altres raons, per l'edat –havia complert 78 anys– i per algunes declaracions en què havia expressat el seu desig de tornar a l'estudi i a la reflexió teològica. Se'l considerava, això sí, el gran elector que podia moure els fils per elegir el nou Papa. No en va havia estat el totpoderós president de la Congregació per a la Doctrina de la Fe (CDF) durant gairebé mig segle i havia intervingut en el nomenament de la majoria dels cardenals reunits en el conclave. Però els pronòstics van fallar i el cardenal Ratzinger es va convertir en l'elegit amb el nom de Benet XVI.

I, a dir veritat, no li ha resultat difícil governar de manera absoluta ja que ha comptat amb el suport pràcticament unànime dels cardenals, arquebisbes i bisbes i de la cúria romana i amb el silenci gairebé total dels pocs dirigents eclesiàstics discrepants. Aquesta va ser precisament l'estratègia dissenyada conjuntament per Joan Pau II i el cardenal Ratzinger i la seguida per aquest durant els cinc anys del seu pontificat: substituir els bisbes progressistes seguidors del concili Vaticà II i defensors de la teologia de l'alliberament per bisbes de tarannà conservador i, en alguns casos, integrista. Els criteris per als nomenaments episcopals han estat la fidelitat a la doctrina, l'obediència al Papa i l'observança de les rúbriques litúrgiques. ¿On queden l'exemplaritat evangèlica, l'opció pels pobres, la lluita per la justícia i la

reforma de l'Església defensada pel concili Vaticà II? La nova imatge dels bisbes ha anat acompanyada d'una important involució en la formació del clero, en l'educació en la fe, en l'orientació teològica, amb la renúncia, en molts casos, a l'evangelització i amb la caiguda en un empatx sacramental.

La tan esperada i necessària reforma de la cúria s'ha reduït a una sèrie de canvis que han reforçat encara més el centralisme i l'orientació tradicional de l'Església catòlica. Els nomenaments de Bertone com a secretari d'Estat vaticà (ministre d'Afers Estrangers), de Levada com a president de la CDF i de Cañizares al capdavant del Culte Diví constitueixen els millors exemples de clonació del mateix Benet XVI en el govern autoritari de l'Església, en la reproducció ideològica del seu pensament, en la concepció rigorista del dogma i en la pràctica ritualista de la litúrgia.

El Papa s'ha envoltat d'una guàrdia pretoriana que li ofereix una visió distorsionada de la realitat i intenta protegir-lo de les crítiques procedents no només del món laic sinó de dins de la mateixa Església catòlica, que no tenen intenció iconoclasta sinó constructiva i catàrtica. És aquesta mateixa guàrdia pretoriana la que, per exemple, en comptes de reconèixer la gravetat delictiva dels casos de pederàstia de sacerdots i religiosos i d'ajudar el Papa a prendre mesures eficaces per eradicar aquestes pràctiques, gosa afirmar que el fet mateix de treure-les a la llum respon a una campanya anticlerical perfectament orquestrada pels sectors laïcistes, a l'odi i a la persecució de l'Església catòlica i al desig de desacreditar i soscavar el prestigi de Benet XVI. Però els pretorians no es preocupen del patiment de les víctimes i encara menys de portar els violadors, que són els veritables botxins, als tribunals.

El Papa té al seu voltant una sèrie d'assessors intel·lectualment mediocres, moralment reprotxables i desconeixedors –o encara pitjor, falsejadors– de la història, que diuen molt poc del tan esbombat prestigi intel·lectual de Joseph Ratzinger. Amb assessors i col·laboradors així, no és estrany que el portaveu papal dediqui més temps a desmarcar-se de disbarats tan grossos i judicis tan insensats que a oferir una informació objectiva sobre les activitats del Vaticà.

Els passos de l'Església catòlica cap enrere durant el pontificat de Benet XVI són més que evidents. El Papa actual ha retrocedit molts segles enrere, però no als temps del Jesús del llac Tiberíades o al cristianisme dels orígens, tampoc als moviments profètics medievals, sinó al concili contrareformista de Trento (1545-1563) i al concili Vaticà I (1870), que va definir el dogma de la infal·libilitat del Papa. Ha tingut com a referència pastoral en el seu pontificat no la figura tolerant de Joan XXIII, ni tan sols l'actitud hamletiana de Pau VI, sinó el comportament decididament antimodernista de Pius X.